

EKSPLOATACJA ZŁÓŻ ROPY NAFTOWEJ I GAZU ZIEMNEGO	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-88
	Eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	0486-13
	Głowice eksploatacyjne	Zamiast BN-73/0486-13
		Grupa katalogowa 0443

BN-88/0486-13 eqv RWPG CT 4354-83

1. WSTĘP

Przedmiotem normy są głowice eksploatacyjne do eksploatacji samoczynnej ropy naftowej i gazu ziemnego, w zakresie ciśnień roboczych 14, 21, 35 i 70 MPa.

2. OZNACZENIE

Przykład oznaczenia głowicy eksploatacyjnej z kołnierzem dolnym kadłuba 180 ($7\frac{1}{16}$) na ciśnienie robocze 21 MPa:

GŁOWICA EKSPLOATACYJNA 180 ($7\frac{1}{16}$) — 21
BN-88/0486-13

Dolny kołnierz połączeniowy kadłuba stanowi wielkość znamionową głowicy.

3. WYMAGANIA

3.1. Powierzchnia kołnierzy głowic, pierścieni — wg BN-78/1771-20/00, śrub i nakrętek — wg PN-84/M-82054-01.

3.2. Powierzchnia wytoczenia pod uszczelnienia elastyczne rury okładzinowej, wieszaka i zwężki powinna być taka, aby wartość parametru chropowatości R_a wynosiła najwyżej $1,25 \mu\text{m}$.

3.3. Powierzchnie nieobrobione głowic mogą mieć chropowatości, wgnioty i rysy wynikające z procesu wytwarzania lub ślady po ich usunięciu, mieszczące się w granicach dopuszczalnych odchyłek wymiarowych.

3.4. Główne wymiary

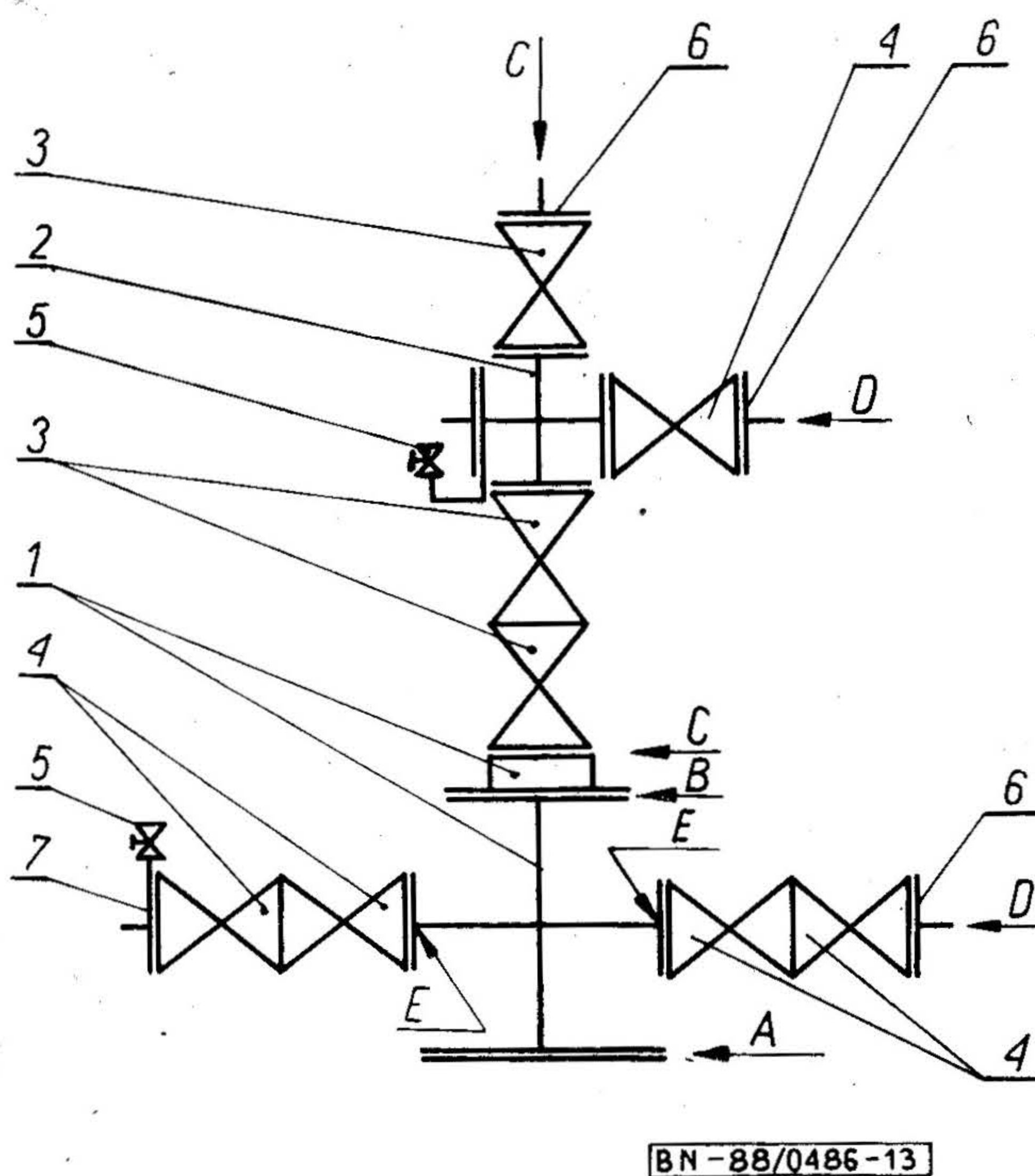
— wielkości połączeń kołnierzowych — wg tablicy i rysunku,

— kołnierzy głowic, pierścieni, śrub i nakrętek — wg BN-78/1771-20/01 ÷ 05,

— gwintów w odpływach bocznych głowic — wg PN-71/G-02077,

— przelotów pionowego i poziomego głowicy — wg tablicy.

Wymiary nietolerowane powinny odpowiadać klasie IT 13 wg PN-78/M-02139.

1 — kadłub z kołnierzem redukcyjnym, 2 — czwórnik, 3 — zasuwy w pionie, 4 — zasuwy w poziomie, 5 — zawór manometru, 6 — kołnierz z korkiem, 7 — kryza

Zgłoszona przez Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa
Ustanowiona przez Dyrektora Przedsiębiorstwa Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo
dnia 13 lipca 1988 r. jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1989 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 12/1988, poz. 28)

Ciśnienie robocze, MPa		14		21				35				70	
Dołny kołnierz kadłuba	wielkość połączeń	280	11	280	11	180	7 ¹ / ₁₆	280	11	180	7 ¹ / ₁₆	280	11
Górny kołnierz kadłuba		180	7 ¹ / ₁₆	180	7 ¹ / ₁₆	180	7 ¹ / ₁₆	180	7 ¹ / ₁₇	180	7 ¹ / ₁₆	180	7 ¹ / ₁₆
Kołnierze połączeń pionowych		65	2 ⁹ / ₁₆	65	2 ⁹ / ₁₆	65	2 ⁹ / ₁₆	65	2 ⁹ / ₁₆	65	2 ⁹ / ₁₆	65	2 ⁹ / ₁₆
Kołnierze połączeń poziomych		52	2 ¹ / ₁₆	52	2 ¹ / ₁₆	62	2 ¹ / ₁₆	52	2 ¹ / ₁₆	52	2 ¹ / ₁₆	52	2 ¹ / ₁₆
Przelot		pionowy	65		65		65		65		65		65
	poziomy	52		52		52		52		52		52	
połączenie gwintowe na odgałęzieniach roboczych, E	typ	RwG		RwG		RwG		RwG		RwG		RwG	
	wielkość	1,9		1,9		1,9		1,9		1,9		1,9	
Masa, kg		852		1534		1404		1701		1498		2346	

3.5. Materiał. Kadłuby, kołnierze redukcyjne, zwężki ograniczające, wieszaki, kołnierze zaślepiające z gwintem i korki zaślepiające powinny mieć po obróbce cieplnej własności wytrzymałościowe wg BN-78/1771-20/00 tabl. 5.

Dopuszcza się zastosowanie materiału o wydłużeniu A_5 — 14%, przy zachowaniu pozostałych parametrów wytrzymałościowych.

Pierścienie uszczelniające — wg BN-78/1771-20/00.
Śruby i nakrętki — wg PN-72/H-84030.

Uszczelnienia elastyczne muszą być odporne na działanie węglowodorów. Inne wymagania — wg uzgodnienia z zamawiającym.

3.6. Wytrzymałość i szczelność. Głowica powinna być poddana próbie wytrzymałości i szczelności na ciśnienie zgodne z BN-78/1771-20/00 tabl. 7.

Głowica nie powinna wykazywać żadnych nieszczelności.

Zasuwy głowic eksploatacyjnych powinny mieć świadectwo wytrzymałości i szczelności wg BN-86/0486-30.

3.7. Cechowanie

a) na kadłubie nadlać lub napawać wielkość znamionową głowicy — wg rozdz. 2 (bez części słownej, oznaczenia kołnierzy i numeru normy), wybić znak wytwórni, numer fabryczny łamany przez dwie ostatnie cyfry roku wykonania, znak kontroli jakości,

b) na kołnierzach cechować ich wielkość znamionową zgodnie z BN-78/1771-20/00 oraz ciśnienie robocze i numer pierścienia uszczelniającego,

c) na pierścieniach wybić numer pierścienia wg BN-78/1771-20/03, znak wytwórni i znak kontroli jakości,

d) na wieszaku w miejscach połączeń gwintowych cechować rodzaj gwintu bez numeru normy,

e) na czwórniku cechować wielkości znamionowe przyłączy i ciśnienie robocze.

Śruby i nakrętki należy cechować wg PN-83/M-82054/18.

3.8. Konserwacja. W celu zabezpieczenia przed korozją powierzchnie uszczelniające i gwinty powinny być pokryte smarem przeciwkorozyjnym, a pozostałe powierzchnie należy pokryć środkiem przeciwkorozyjnym.

Konserwację należy przeprowadzić po wykonaniu wszystkich badań wg rozdz. 5 z wynikiem dodatnim.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Głowice powinny być przygotowane do transportu w pozycji leżącej na specjalnej ramie transportowej.

Elementy głowicy i części zapasowe odpowiednio owinięte powinny być transportowane w skrzyniach z załączonym wykazem zawartości skrzyni. Na zewnątrz skrzyni należy malować numer fabryczny głowicy.

4.2. Przechowywanie. Głowice powinny być składowane w suchym miejscu w pozycji leżącej, z dala od środków powodujących korozję.

4.3. Transport. Dopuszcza się transport głowic dowolnymi środkami po uprzednim zabezpieczeniu przed uszkodzeniami mechanicznymi.

5. BADANIA

5.1. Program badań obejmuje

- sprawdzenie powierzchni (3.1, 3.2, 3.3, 3.7, 3.8),
- sprawdzenie głównych wymiarów (3.4),
- sprawdzenie materiału (3.5),
- sprawdzenie wytrzymałości i szczelności (3.6).

Sprawdzenie zgodności wykonania z wymaganiami normy przeprowadza wytwórca.

5.2. Opis badań

5.2.1. Sprawdzenie powierzchni i cechowania — wg BN-78/1771-20/00 i PN-84/M-82054-01.

5.2.2. Sprawdzenie zgodności głównych wymiarów z wymaganiami niniejszej normy i norm przedmiotowych przeprowadza się przy użyciu odpowiednich sprawdzianów lub za pomocą uniwersalnych przyrządów pomiarowych z wymaganą dokładnością.

5.2.3. Sprawdzenie materiału — wg BN-78/1771-20/00

5.2.4. Sprawdzenie wytrzymałości i szczelności — wg BN-78/1771-20/00.

5.3. Ocena wyników badań. Głowice należy uznać za zgodne z wymaganiami normy, jeżeli wszystkie badania wymienione w 5.1 dadzą wynik dodatni. Jeżeli choć jeden wynik tych badań był ujemny, głowicę należy uznać za niezgodną z wymaganiami normy. Wytwórni przysługuje prawo poprawienia głowic uznanych za niezgodne z wymaganiami normy i ponowne ich badanie.

Wyniki przy ponownym badaniu są ostateczne.

5.4. Zaświadczenie o jakości. Do każdej głowicy wytwórca wystawia zaświadczenie o jakości zawierające co najmniej następujące dane:

a) nazwę wytwórni,

b) oznaczenie głowicy wg rozdz. 2 bez części słownej i numeru normy,

c) numer fabryczny łamany przez dwie ostatnie cyfry roku wykonania,

d) zaświadczenie przeprowadzonych badań.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Kraków oraz Zakład Urządzeń Naftowych, Krosno.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-73/0486-13

— norma nie ujmuje głowic wydobywczych dla odwiertów ropnych pompowych,

— schemat głowicy jest jednakowy dla odwiertów samoczynnych gazowych i ropnych.

3. Normy związane

PN-71/G-02077 Eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego.

Połączenia gwintowe. Gwinty rur wydobywczych złączkowych

PN-72/H-84030 Stale stopowe konstrukcyjne. Gatunki

PN-78/M-02139 Odchyłki wymiarów nietolerowanych

PN-84/M-82054/01 Śruby, wkręty i nakrętki. Stan powierzchni

PN-83/M-82054/18 Śruby, wkręty i nakrętki. Cechowanie

BN-86/0486-30 Eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego.

Zasuwy suwakowe kołnierzone na ciśnienia robocze 14, 21, 35, 70, 105 i 140 MPa. Główne wymagania i badania

BN-78/1771-20/00 Wiertnictwo. Połączenia kołnierzone. Wspólne wymagania i badania

BN-78/1771-20/01 Wiertnictwo. Połączenia kołnierzone. Kołnierze na ciśnienia 7, 14, 21, 35, 70 i 105 MPa. Wymiary

BN-78/1771-20/02 Wiertnictwo. Połączenia kołnierzone. Kołnierze na ciśnienie 140 MPa. Wymiary

BN-78/1771-20/03 Wiertnictwo. Połączenia kołnierzone. Pierścienie uszczelniające. Wymiary

BN-78/1771-20/04 Wiertnictwo. Połączenia kołnierzone. Śruby dwustronne. Wymiary

BN-78/1771-20/05 Wiertnictwo. Połączenia kołnierzone. Nakrętki. Wymiary

4. Normy międzynarodowe

RWPG CT 4354-83 Арматура фонтанная и нагнетательная. Типовые схемы и основные параметры

API spec 6A 1979 Specification of Rotary Drilling Equipment

5. Stopień zgodności z normą RWPG CT 4354-83 — norma równoważna w zakresie schematu głowic, przelotów w pionie i poziomie oraz ciśnień roboczych 14, 21, 35 i 70 MPa, ze zmianami redakcyjnymi i małymi rozbieżnościami technicznymi.

6. Autorzy projektu normy — Tadeusz Kustroń, Andrzej Piotrowski — Zakład Urządzeń Naftowych, Krosno.